



من به این کار از تو سزاوارترم؛ پس از بنده ی من درگذرید.

از حذیفه رضی الله عنه روایت است که می گوید: بنده ای از بندگان الهی را که الله به او ثروت بخشیده بود، نزد پروردگار آوردند؛ به او فرمود: «مَاذَا عَمِلْتَ فِي الدُّنْيَا؟»: «در دنیا چه کردی؟» حذیفه رضی الله عنه ضمن تلاوت این آیه که «وَلَا يَكْتُمُونَ اللَّهَ حَدِيثًا» گفت: آن بنده پاسخ می دهد: پروردگارا، مالت را در اختیار من قرار دادی؛ و من با مردم داد و ستد می کردم و گذشت و آسان گیری - در معامله - خُلق و خوی من بود؛ بر افرادِ دارا آسان می گرفتم و به افراد تنگ دست مهلت می دادم. الله متعال فرمود: «أَنَا أَحَقُّ بِدَا مِنْكَ، تَجَاوَزُوا عَنْ عِبْدِي»: «من به این کار از تو سزاوارترم؛ پس از بنده ی من درگذرید». عقبه بن عامر و ابومسعود بدری می گویند: ما نیز این مطلب را همین گونه از دهان رسول الله صلی الله علیه وسلم شنیدیم.

[صحیح است] [به روایت مسلم]

حذیفه رضی الله عنه خبر می دهد: مردی از بندگان الله را در روز قیامت می آورند که الله متعال در دنیا مالی را در اختیار او قرار داده بود؛ الله متعال از وی در مورد مالش می پرسد که با آن چه کرده است؟ حذیفه رضی الله عنه می گوید: «وَلَا يَكْتُمُونَ اللَّهَ حَدِيثًا» یعنی نمی توانند چیزی را در روز قیامت از الله متعال پنهان کنند. چنانکه الله متعال می فرماید: «يَوْمَ تَشْهَدُ عَلَيْهِمْ أَلْسِنَتُهُمْ وَأَيْدِيهِمْ وَأَرْجُلُهُمْ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ»: «روزی که زبان ها و دست ها و پاهای شان درباره ی آنچه می کردند [و می گفتند] علیه آنان گواهی می دهند». آن مرد می گوید: پروردگارا مالت را در اختیار من قرار دادی و من با مردم داد و ستد می کردم. یعنی با استفاده از این مال با مردم معامله می کردم و به آنها قرض می دادم. این شخص موصوف به اخلاق ایثار و گذشت بود؛ و آن را چنین تفسیر می کند: «كُنْتُ أَتَيْسَّرُ عَلَى الْمُوسِرِ» یعنی بر کسی که دارا بود آسان می گرفتم و بدهی او را با اندکی نقص می پذیرفتم. «وَأُنْظِرُ الْمُعْسِرَ» بر کسی که تنگدست بود و ندار، صبر می کردم و در موعد مقرر بدهی خود را از او مطالبه نمی کردم و دست او را در پرداخت بدهی اش باز می گذاشتم و به او فرصت می دادم. بنابراین الله متعال می فرماید: «أَنَا أَحَقُّ بِدَا مِنْكَ» یعنی مادامی که تو در برابر بندگانم گذشت نمودی و اخلاق مرا دنبال کردی، ما نیز به گذشت و بخشش تو سزاوارتریم. «تَجَاوَزُوا عَنْ عِبْدِي» بنابراین الله متعال از او درگذشت و گناهانش را بخشید؛ و این به سبب بخشش و آسانگیری و معامله ی نیکوی آن بنده با بندگان الله بود. آیا جزا و پاداش نیکی جز نیکی است؟ عقبه بن عامر و ابومسعود بدری می گویند: ما نیز این مطلب را همین گونه از دهان رسول الله صلی الله علیه وسلم شنیدیم. یعنی این دو نفر داستان مذکور را چنانکه حذیفه رضی الله عنه روایت کرد، بدون کم و زیاد از رسول الله صلی الله علیه وسلم شنیده بودند.

<https://sunnah.global/hadeeth/fa/show/4232>

